

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Hepatitis B-vaccinatie bij druggebruikers

Coördinatie Vaccinatieprogramma
hepatitis B-risicogroepen

15 juli 2011

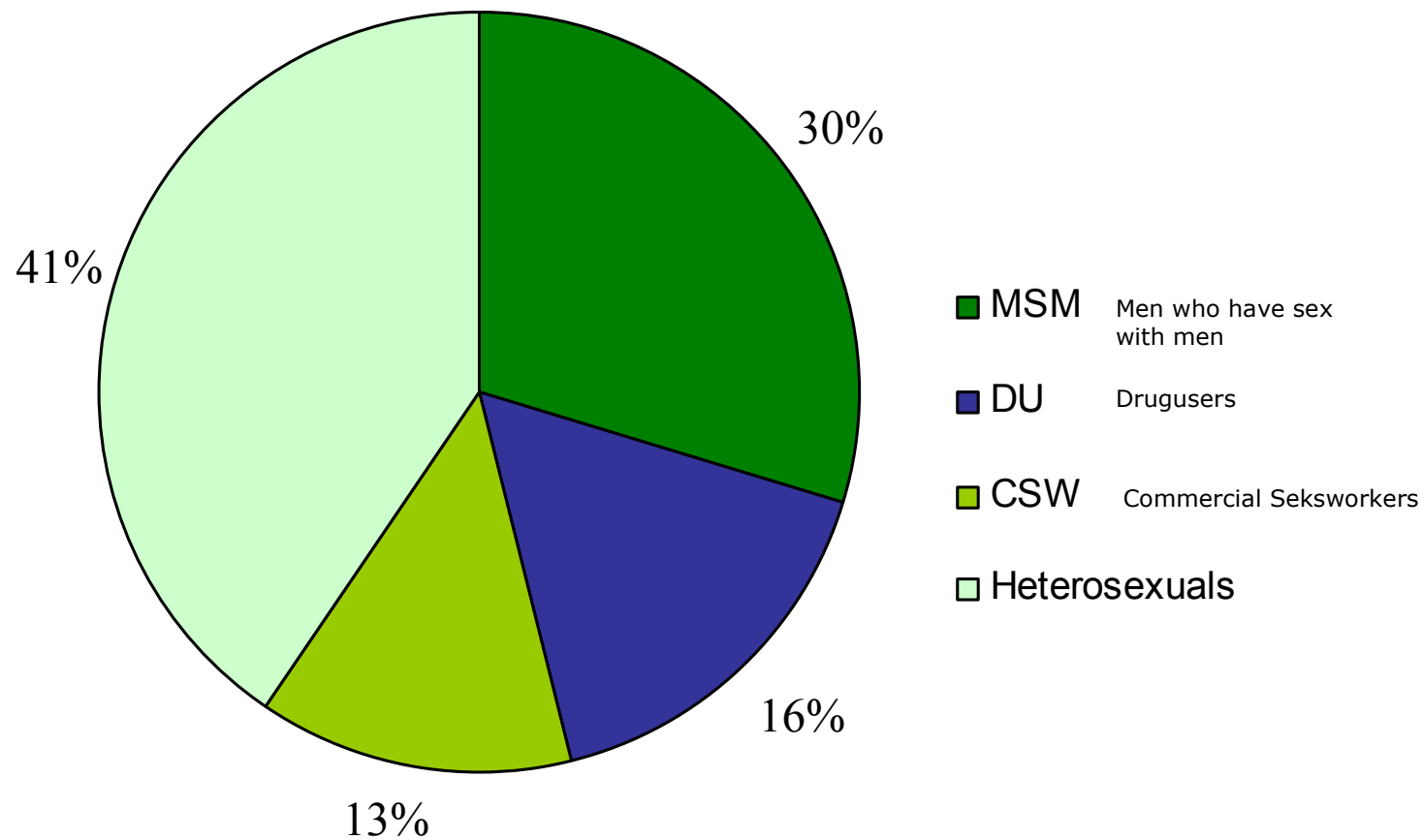
Vaccinatieprogramma in vogelvlucht

- Proefproject 1998-2002 in 7 GGD regio's
- Nov 2002 start landelijk aanbod vaccinatieprogramma voor MSM, CSW, DU en heteroseksuelen met wisselende contacten.
- Expertmeeting nov 2007: bijsturing programma
 - Programma stopt voor heteroseksuelen met wisselende contacten
 - Intensivering voor jonge MSM
- Januari 2009: RIVM neemt coördinatie programma over van GGD NL
- Expertmeeting september 2010 : voldoet vaccinatiebeleid bij druggebruikers nog?

Verdeling vaccinaties per doelgroep binnen vaccinatieprogramma (2002-2010)

Druggebruikers: Definitie doelgroep

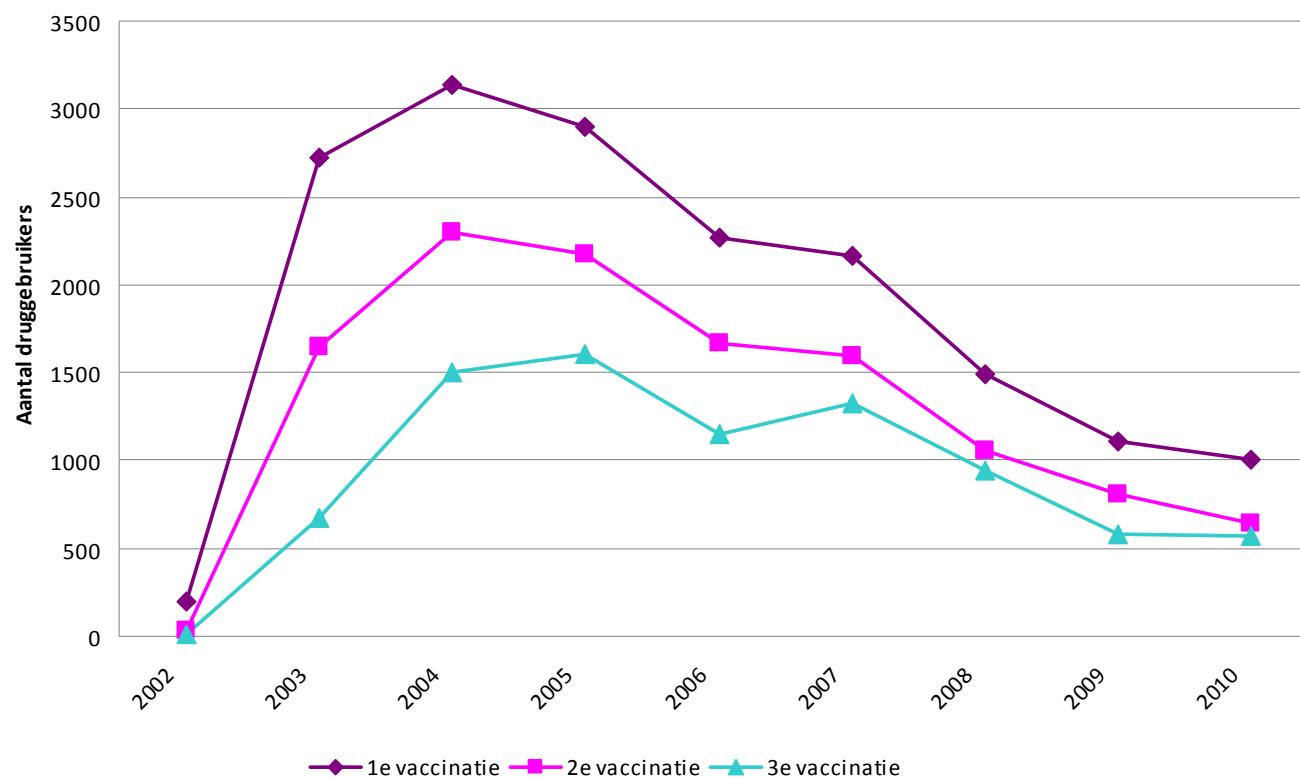
- Oorspronkelijk advies Gezondheidsraad:
Injecterende druggebruikers lopen risico op hepatitis B
- Probleem: Druggebruikers vertellen vaak niet dat ze spuiten of ooit hebben gespoten. Daarom verruiming definitie in programma:

Druggebruikers met huidig harddruggebruik of gebruik van harddrugs in het verleden (met name injecterend druggebruik), die gebruik maken van de laagdrempelige verslavingszorg en opvang.

Vaccinatie van druggebruikers

Aantal 1e, 2e en 3e vaccinaties

In deze grafiek is te zien dat het aantal vaccinaties bij DUs dalende is door de jaren heen. Tevens is te zien dat het aantal 2e en 3e vaccinaties onder het aantal 1e vaccinaties ligt. Dit betekent dat de compliance geen 100 % is, maar resp 80 en 57 %

Absolute aantallen

DUs	2002-2010
Aantal 1e-vaccinaties	18155
Aantal 2e-vaccinaties	12620
Aantal 3e-vaccinaties	8830

DUs	pilot project (1998-2000)	2010	daling van %
% chronically infected	1,2	0,6	48,4
% immune	28,7	4,0	86,2

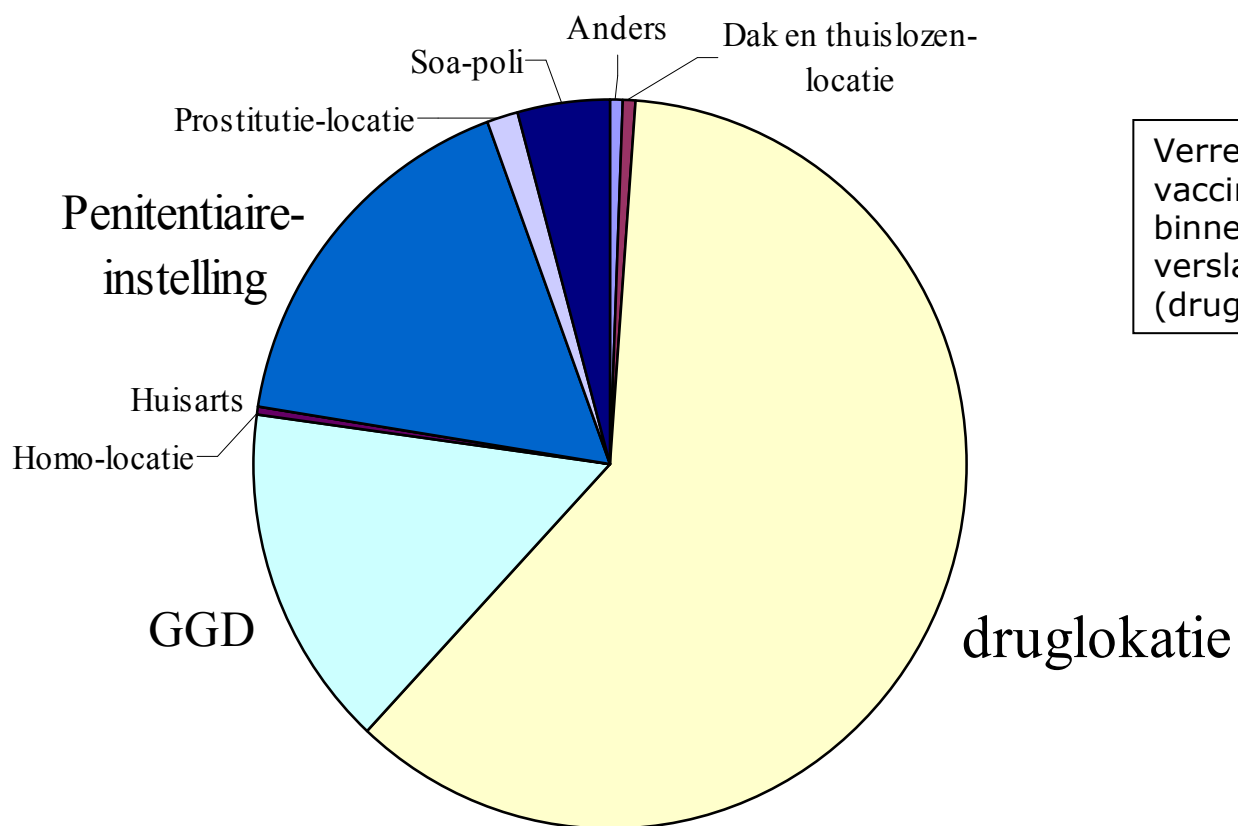
Naast daling van het aantal vaccinaties die jaarlijks worden gegeven, worden er steeds minder dragers en immunen (ziekte doorgemaakt) gevonden. Dit kan komen door:

- Verminderde circulatie van het virus in de groep druggebruikers
- DU's met hoogste risico op HBV zijn in het begin van het programma al gevaccineerd en gescreend
- Spuitomruilprogramma's en methadonverstrekking

Vaccinatie van druggebruikers

Vaccinatielocatie druggebruikers 1e vaccinatie

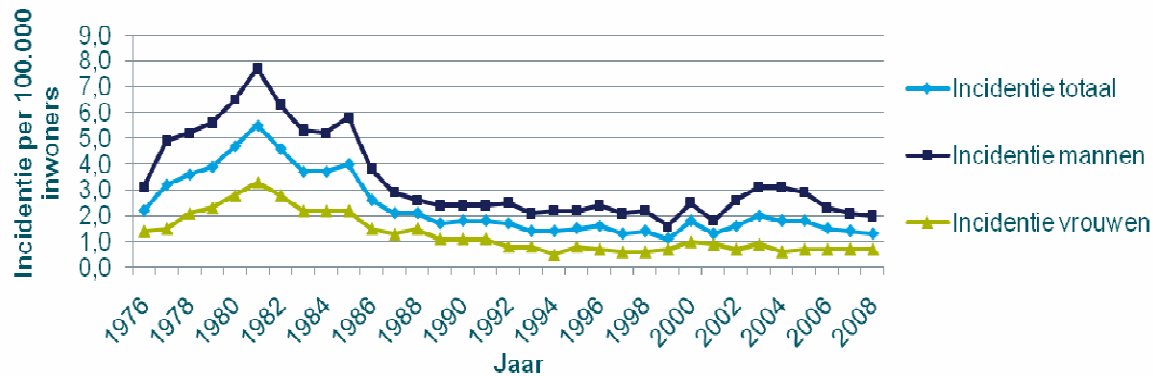

Verreweg de meeste vaccinaties worden gezet binnen de muren van de verslavingszorg (druglocatie)

Hepatitis B in Nederland

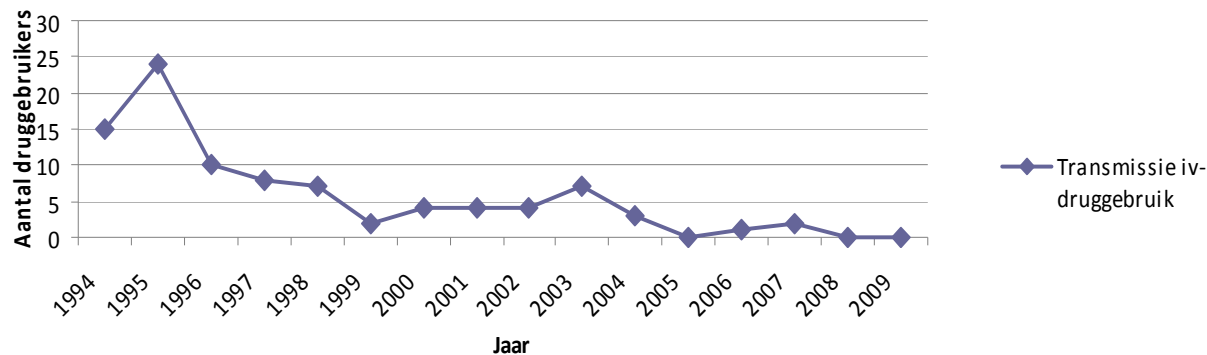
Incidentie acute hepatitis B Nederland

Onder druggebruikers circuleerde genotype D3. Deze komt niet meer voor onder de acute infecties.

Dit subtype circuleert ook niet binnen andere groepen waarbij hepatitis B wordt gevonden.

Acute hepatitis B onder druggebruikers

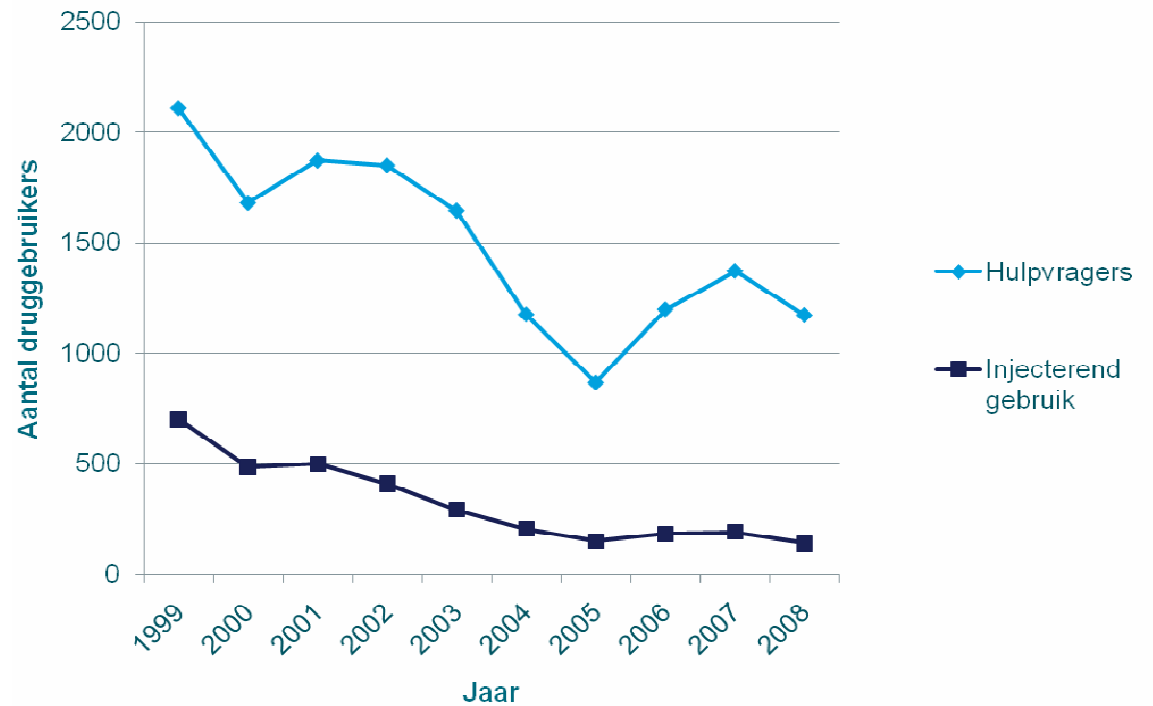

Ontwikkelingen druggebruik

- Opiaatgebruikers**
 - Gebruik neemt af
 - % injecterende DUs neemt af
- Cocaïne-/basecokegebruikers**
 - Aantal hulpvragers neemt toe
 - % injecterende DUs neemt af

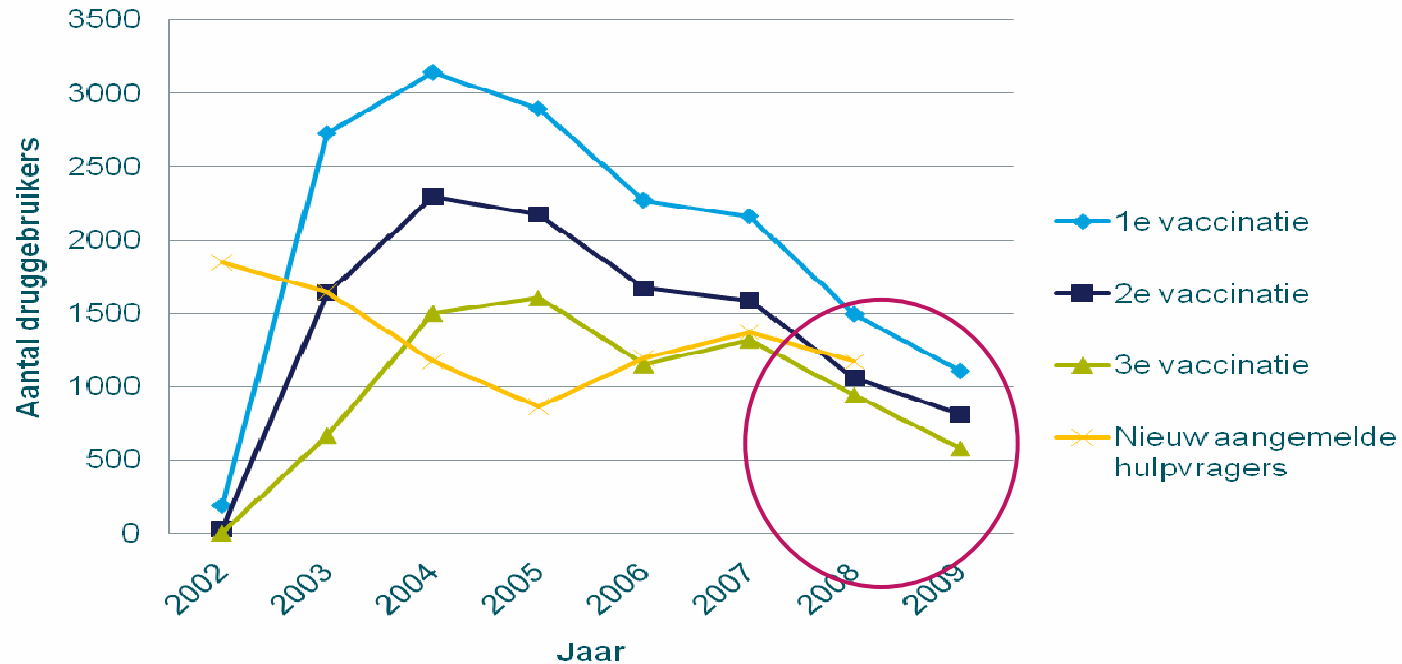
Nieuwe aanwas (opiaten + cocaïne/basecoke)

Ontwikkelingen druggebruik

Ontwikkeling aantal 1e, 2e en 3e vaccinaties en nieuw aangemelde hulpvragers

Zolang de lijn van eerste vaccinaties boven de lijn 'nieuw aangemelde hulpvragers' (nieuwe aanwas) blijft, zal de incidentie van HBV niet toenemen.

Let op: Het aantal (nieuwe) injecterende DUs (de DU's die het meest risico lopen op HBV) ligt vele malen lager (rond 200/jaar)

Samenvattend

- Acute hepatitis B-infecties onder druggebruikers al jaren nihil tot nul
- Genotypering impliceert: geen circulatie van het virus meer onder druggebruikers.

- Daling aantal hulpvragers, daling nieuwe aanwas.
- Trend: injecterend druggebruik is uit (200 nieuwe spuiters per jaar), nieuwe aanwas nog ver onder aantal eerste vaccinaties

- Ruim 18000 DU's zijn gescreend en hebben minstens 1 vaccinatie gehad.
- Aantal injecterende DUs in NL wordt geschat op:
 - > 3600 in 1999
 - > 1800 in 2008

- Omdat de definitie druggebruikers breed gehanteerd is, kan niet met zekerheid worden gezegd of ook het merendeel van de injecterende DUs zijn bereikt met het programma. Het is wel zéér waarschijnlijk.

'Toekomst' vanaf 1-1-2012

- Druggebruikers geen verhoogd risico meer voor oplopen hepatitis B-infectie
- Per 1-2-2012 stopt de vaccinatie van druggebruikers binnen het programma
- Druggebruikers die zijn gestart met vaccinatieserie in 2011 of daarvoor kunnen in 2012 de serie op kosten van het programma afmaken
- Per 1-1-2012 vaccinatie injecterende druggebruiker is individuele zorg
- Vaccinatie nieuwe injecterende druggebruikers vanaf 1-1-2012 door verslavingszorg
- Richtlijn implementatie hepatitis B-vaccinatie in de verslavingszorginstellingen: Resultaten *best practice* onderzoek Trimbos-instituut